

Lantbrukarnas Riksförbunds (LRF) yttrande om Post- och telestyrelsens rapport Stöd till utbyggnad av infrastruktur för mobila tjänster (PTS- ER-2026:3)

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) är en partipolitiskt obunden intresse- och företagargrupp för människor och företag inom de gröna näringarna, det vill säga företag med sin bas i jord och skog såsom spannmålsodling, djurhållning, trädgårdsnäring och skogsbruk. Av LRF:s ca 114 000 medlemmar är nästan varannan företagare, och det gröna näringslivet står för lite mer än 4 procent av Sveriges BNP. LRF:s medlemmar finns i hela landet.

Sammanfattning

LRF välkomnar att PTS har utrett förutsättningarna för ett statligt stöd till utbyggnad av mobil infrastruktur. Ett sådant stöd är nödvändigt eftersom det finns stora delar av Sverige där den mobila uppkopplingen fortfarande är otillräcklig för företagande, samhällsservice och beredskap, och där utbyggnad inte kan ske på kommersiella grunder.

LRF anser dock att den föreslagna stödmodellen inte är tillräcklig. Genom att huvudsakligen fokusera på större vägar och järnvägar riskerar modellen att lämna stora delar av landsbygden utan förbättrad uppkoppling. De områden som har sämst möjligheter att få en utbyggnad av mobil infrastruktur på kommersiella grunder – jordbruksmark, skogsmark, mindre vägar och platsbundna verksamheter långt från större transportstråk – riskerar att hamna utanför stödets räckvidd.

LRF:s synpunkter

Digital infrastruktur är idag lika grundläggande för landsbygdens företag som vägar, el och transporter. Detta gäller inte minst jord- och skogsbruket där produktionen i allt högre grad bygger på digitala verktyg och uppkopplade system.

LRF delar PTS bedömning att mobil uppkoppling utgör en samhällsviktig infrastruktur. Däremot anser LRF att den föreslagna stödmodellen inte fullt ut motsvarar regeringens intentioner med uppdraget.

I regeringens uppdragsbeskrivning lyfts uttryckligen behovet av bättre uppkoppling för platsbundna verksamheter inom bland annat de agrara näringarna. I PTS rapport ligger tyngdpunkten däremot på att förbättra uppkopplingen längs större transportstråk, samtidigt som nyttan för jord- och skogsbruk i stor utsträckning beskrivs som möjliga "spill-over-effekter".

LRF menar att detta innebär en betydande skillnad mellan uppdragets intention och den föreslagna stödmodellens praktiska utformning. Jord- och skogsbrukets behov bör inte länkas till förekomsten av större vägar och järnvägar, utan ses som ett självständigt motiv för stöd.

Svenskt jord- och skogsbruk är mycket digitaliserat

Svenskt jordbruk genomgår en snabb digital omställning. Digitala lösningar används idag bland annat för precisionsodling, GPS-styrda maskiner, sensorer och markdata, bevattningsystem, övervakning och djurhållning, ventilation och klimatstyrning, logistik och transportplanering, administration och myndighetsrapportering, ekonomisystem och fakturering.

Inom skogsbruket styrs uttag av virke och dimensioner alltmer i realtid efter behov i produktionen. Rapportering och logistikplanering är beroende av stabil uppkoppling. Uppkoppling är även en säkerhetsfråga vid arbete långt från annan verksamhet, då det kan vara svårt att nå 112 vid en olycka.

Problemen påverkar även gårdsbutiker, besöksnäring och annan landsbygdsbaserad handel. Utan fungerande uppkoppling kan kunder inte använda digitala betalningslösningar som exempelvis Swish. För många företag innebär detta direkt förlorade intäkter.

Digitaliseringen innebär betydande möjligheter att öka produktiviteten, minska miljöpåverkan och stärka konkurrenskraften. Detta i sig är något som ökar Sveriges beredskap då självförsörjningsgraden av livsmedel ökar. Samtidigt ökar beroendet av stabil mobiluppkoppling.

Till skillnad från många andra verksamheter bedrivs jord- och skogsbruk över stora geografiska ytor där produktionen inte kan flyttas till områden med bättre täckning. Uppkopplingen måste finnas där verksamheten bedrivs.

LRF genomförde under sommaren 2026 en mindre medlemsundersökning om uppkoppling. Undersökningen visar att:

- 30 procent använder mobil uppkoppling (4G eller 5G) i verksamheten,
- 22 procent av dessa upplever att den mobila uppkopplingen fungerar ganska eller mycket dåligt,
- 63 procent upplever stora lokala skillnader i den mobila täckningen,

- 20 procent bedömer att de kommer att behöva bättre internetanslutning inom fem år.

Resultaten visar att det fortfarande finns betydande problem med mobil uppkoppling på landsbygden, trots att operatörernas täckningskartor ofta ger intrycket av att täckningen är god.

Många medlemmar vittnar också om att täckningen kan vara god på en plats men betydligt sämre eller obefintlig några hundra meter bort. För verksamheter som bedrivs över stora arealer skapar detta betydande problem i det dagliga arbetet.

Även rapporten [Halva näringslivet väntar på bättre uppkoppling](#) som tagits fram av sju regioner visar tydligt att mobil uppkoppling är en avgörande förutsättning för företagande, inklusive jord- och skogsbruk, på landsbygden. Bristande uppkoppling påverkar bland annat kundkontakter, orderhantering, betalningslösningar, produktionsstyrning, logistik, maskinstyrning, digitala tjänster och molnlösningar. Där framgår också att det inte bara är täckningen som är problemet, utan också stabiliteten och hastigheten i näten.

För många lantbruksföretag är problemen med uppkoppling så stora att man tvingas ha abonnemang hos flera operatörer samtidigt för att öka sannolikheten att åtminstone ett nät fungerar. Detta innebär ökade kostnader och visar att den grundläggande infrastrukturen inte fungerar tillfredsställande.

Stödmodellen riskerar att missa de områden som behöver stödet mest

LRF ser ett grundläggande problem i att den föreslagna modellen fokuserar på större vägar och järnvägar. Av de områden som fortfarande har bristande mobiltäckning, bör större transportstråk vara bland de områden där det finns störst kundunderlag och därmed bäst förutsättningar för framtida utbyggnad på marknadsmässiga grunder.

De mest avlägsna delarna av landsbygden saknar däremot ofta både kommersiella incitament och tillräcklig täckning. Om stödinsatserna koncentreras till transportstråk finns därför en betydande risk att de områden där marknadsmisslyckandet är som störst lämnas utan åtgärder.

Sverige har sedan lång tid tillbaka en politisk ambition om att hela landet ska leva och utvecklas. Samtidigt har frågor om beredskap, försörjningsförmåga och livsmedelsproduktion fått en allt större betydelse.

Regeringen har betonat vikten av ökad svensk livsmedelsproduktion, stärkt livsmedelsberedskap, ett robust totalförsvaret och regional utveckling i hela landet. Dessa mål förutsätter fungerande digital infrastruktur.

Det är svårt att se hur Sverige ska kunna stärka sin livsmedelsproduktion när stora delar av de områden där produktionen bedrivs saknar tillräcklig mobil uppkoppling.

Behov av bättre kunskap om faktiska täckning

Många lantbrukare vittnar om att täckningskartorna visar god täckning trots att uppkopplingen i praktiken är otillräcklig eller helt saknas. Dessa skillnader skulle behöva samlas upp på ett systematiskt sätt så att PTS kan utgå ifrån ett korrekt underlag när beslut som berör den mobila uppkopplingen fattas.

LRF föreslår därför att PTS ges i uppdrag att utveckla en nationell funktion där användare kan rapportera in områden med bristande täckning. En sådan funktion skulle ge PTS bättre underlag för tillsyn och bidra till mer träffsäkra stödinsatser.

Underskrifter

Magnus Kindbom
Tf Enhetschef Samhällskontakter och
Samordning

Nicklas Lindström
Näringspolitisk Rådgivare - Infrastruktur